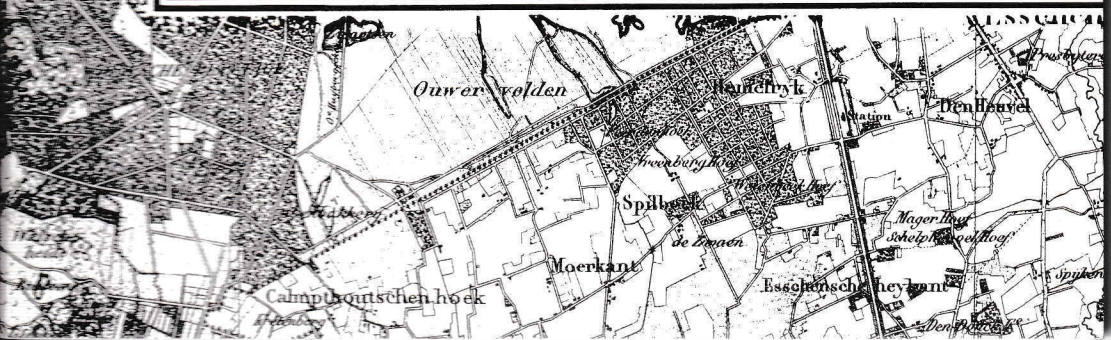

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
wouw

4 - 92

Wouwse kermis in 1907

Vroeger was de kermis iets waar men maandenlang naar uitzag. Voor veel mensen was dit feest een van de weinige mogelijkheden om zich te ontspannen. Het bier vloede vaak rijkelijk en vechtpartijen waren aan de orde van de dag. De krant maakte daar uitvoerig melding van, niet alleen van de kermissen in de steden, maar ook die in de dorpen. Dat leverde natuurlijk stof tot praten op, want bijna het hele dorp was er bij geweest. Uit de Grondwet en de Zoom van 1907 doken wij de verslagen van 1907 van de kermissen in de Wouwse kerkdorpen op.

De kermissen in Heerle en Wouwse Plantage moeten dat jaar vrij rustig geweest zijn, want hiervan wordt in de krant geen melding gemaakt.

Ook elk buurtschap had een eigen kermis: Roskamse kermis, Vroenhoutse kermis, Hilse kermis, Hazelaarse kermis. Ook daarover schrijft de krant niets.

Op 24 september 1907 verschijnt er echter een enorm artikel over een compleet 'poppenspel' dat zich in Wouwen aan het Anker afgespeeld moet hebben. Hieronder de letterlijke weergave van het artikel:

"Zondag j.l. bevond zich op de Wouwsche kermis zekere F. Gilain, die met zijn vrouw de bekende poppenkast vertoont, zoals men ook op onze kermis heeft kunnen waarnemen. Voor een of ander misdrijf (het opgeven van een valsche naam te Geertruidenberg) stond die man in het algemeen politiebld gesignaleerd zodat, toen hij zich op Wouwsche kermis gereed maakt "de geschiedenis van Jan Klaassen en Katrijn" uit te galmen, hij door de rijksveldwachter Jansen werd opgepikt en naar 't gevangenis-hokje onder 't raadhuis werd gebracht.

Nu is dit een zeer primitief arrestantenlokaal, men kan daar ingezet b.v. nog met de buitenstaanders een ge-

spreek voeren door een getralied venster in de deur aan-
gebracht, hetgeen de vrouw van onze poppenkastman niet
naliet te doen en hem ook met behulp van een flesch wan-
neer er geen politie in de buurt was, hem een hartver-
sterking gaf.

Of hij nu ook van haar de nodige hulpmiddelen kreeg om
er uit te breken weten wij niet. Dit is echter zeker,
dat de pseudo Jan Klaassen er tot tweemaal toe uitbrak.
De tweede maal dat zulks gebeurde nadat ze hem den eer-
sten keer onder hevig verzet weer hadden binnengerekend,
was het reeds laat en begunstigd door de duisternis en
het gewirwar van honderden kermishouders was het de po-
litie onmogelijk den vluchteling op te sporen, de vogel
was gevlogen en wel in de richting Roosendaal. Omstreeks
9½ uur deden op de Wouwsche Baan vanuit Roosendaal de
politieagenten Scheepers en van de Leijgraaf dienst.
Deze zagen een troepje kermishouders die naar Roosendaal
terugkeerden bij de herberg van Fr. Smeijers aan 't
Zwarte Anker samenscholen met elkaar druk delibereren.
Toen hun dit enigszins zonderling voorkwam, gingen zij
er heen en vroegen wat er gaande was. Als toen vertelden
zij hen de uitbrekingsgeschiedenis te Wouw, hoe de mare-
chaussees alles nazochten om hem te vinden en dat zij nu
hadden gezien dat die poppenkastbaas met z'n vrouw,
daarover in de herberg "'t Nieuw Anker" bij Chr. van den
Berg zat, de vrouw zowel als de man flink aangeschoten.
Ofschoon deze getuigenis volkomen geloofwaardig bleek,
was vergissing in deze toch evenmin buitengesloten, rede
waarom de politieagenten besloten eerst iemand per fiets
naar de marechaussees te Wouw te zenden, terwijl zouden
zij de dronken Gislains in de gaten houden, zodat ze
toch in geen geval konden ontsnappen.

Terwijl ze nu op de komst van de marechaussees wachtten,
zagen zij Gilain en z'n vrouw zich gereed maken te ver-
trekken zeker om in een schuur of stal te overnachten.
Langer dralen was nu niet meer mogelijk en beide poli-
tieagenten gingen er heen en hielden hen aan. Toen uit
de ondervraging bleek dat geheel hun verweer één leugen
was, werd hij verzocht in de keuken onder bewaking der
beide politieagenten de komst van de marechaussees af te

wachten. Zodra de poppenkastman dat in de gaten kreeg, begon hij zich hevig te verzetten, hij sloeg en stampte uit alle macht en trachtte op de grond te gaan liggen. Terwijl de politieagenten alle mogelijke moeite hadden hun arrestant te behouden, kwam plotseling uit 't donker de vrouw naar voren schieten en gewapend met een groot broodmes sloeg ze daarmee tot tweemaal toe op de handen van de agent Scheepers, bloedend en onder hevige pijn van deze onverwachte tegenstand moest deze een ogenblik loslaten om z'n sabel te trekken om daarmee dat wijf van zich af te houden.

Ook de man spande, toen hij alleen door Van de Leijgraaf werd vastgehouden alles in het werk om los te komen. Als een razende pakte hij de agent beet en trachtte hem tegen de grond te krijgen. Gelukkig kon Van de Leijgraaf hem bijtijds bewerken met de geduchte gummyknuppel zodat hij weldra verlamd op de grond viel en daar een ogenblik van zich zelf bleef liggen.

In dien tussentijd was de vrouw op de loop gegaan en kon men hem binnenbrengen, alwaar hij spoedig bijkwam. Toen de marechaussees tegen middernacht eerst daar konden komen, opgehouden door nog een kleine vechtpartij onderweg, besloot men hem geboeid naar de gevangenis te Roosendaal te brengen. Even voor de afmars kwam het wijf weer dreigend met dat grote mes naar de politie, waarop men ook haar oppakte en geboeid met d'r echtgenoot naar de gevangenis te Roosendaal overbracht."

Geloof maar dat tijdens de volgende dagen deze affaire het gesprek van de dag is geweest. Tijdens de volgende kermisdagen bleef het afgezien van wat kleine vechtpartijtjes erg rustig.

De krant meldt daarom op 25 september 1907:

"Onder begunstiging van uitstekend prachtig weder heeft de Wouwsche kermis een zeer druk verloop gehad. Vooral zondag heerschte er een buitengewone drukte en beweging; het Marktpllein geleet wel een mierennest zo krioelde het doorheen. Herbergiers en kramers hebben dan ook over 't algemeen goede zaken gemaakt. Behoudens een paar kleine

schermutselingen en de ontvluchting van de poppenkastman is alles in de beste orde afgelopen.

Ook het feest op dinsdagmiddag georganiseerd door de vereniging "De Zwarte Bles" en opgeluisterd door harmonie "Oranje" viel een druk bezoek ten deel. Het tonnetjessteken, waarbij verschillende deelnemers een flink nat pak opliepen viel vooral in de smaak."

En met dit bericht werd Wouwse kermis 1907 afgesloten. Een week later werd in het kerkdorp Moerstraten de kermis gehouden. Tegenwoordig vindt deze kermis in juli plaats, maar in het begin van deze eeuw werd de kermis nog eind september of begin oktober gehouden. En tijdens deze kermis was het, net als in Wouw goed mis. De krant schrijft hierover op 1 oktober 1907:

"Gisteren was het kermis op Moerstraten. Wat 't gewoon bij kermis gebleven, dan zouden wij ons niet de moeite hebben getroost hierover te schrijven. Maar 't was nog maar goed en wel middag of er stonden al mensen bij dokter Van Aaerssen die hulp kwamen inroepen voor een vechtpartij. 't Schijnt er nog al ernstig te hebben gespannen, want zo men zegt zou zekere V. met een riek in het aangezicht zijn gestoken waardoor hij thans een zijner ogen kwijt is. Prettig kermis op zo'n manier."

En daarmee besluit de krant de kermisvieringen in de gemeente Wouw in 1907.

Wouw, 4 oktober 1992

René Hermans

